

YURTDIŞI SANDIK KURULUNDA GÖREVLİ MÜŞAHİTLER İÇİN EĞİTİM SUNUMU

Bu Sunum 202 Sayılı YSK Genelgesi Esas Alınarak HazırlanmıŐtır.

HDP

Sandık Kurullarının Oluşumu

- Sandık kurulu bir başkan, bir kamu görevlisi üye ve son milletvekili genel seçiminde Türkiye genelinde en çok oy alan üç siyasi partinin bildirdikleri birer isimden oluşur ve aynı usulle yedek üye seçilir.
- Yapılan son yasal değişiklikle siyasi partilerin yurt dışında her oy verme günü için ayrı sandık kurulu üyesi bildirmesi mümkündür. (298/94/C).

HDP

Sandık Kurullarının Temel Görev ve Yetkileri

- Seçimin düzenle geçmesi için gereken tedbirleri almak, oy verme işlerini yürütmek ve denetlemek,
- Sandıktan çıkan oy zarflarını AÇMADAN saymak, oy kullanan seçmen sayısı ile birbirine uygunluğunu sağlayarak tutanağa geçirmek,
- Şikâyetleri incelemek ve karara bağlamak, kararları tutanak defterine geçirerek altını imzalamak, bu kararlardan itiraza uğrayanları ilçe seçim kuruluna göndermek üzere derhal Komisyona teslim etmek,
- Kullanılmayarak artan zarflar ile oy pusulalarını ve matbu evrakı, ayrı ayrı bağlayıp mühürledikten sonra komisyona teslim etmek,

HDP

MÜŞAHİT VE İTİRAZA YETKİLİ KİŞİLERİN GÖREVLERİ

- 298 Sayılı Yasanın 82. maddesi ile 202 Sayılı YSK Genelgesinin 19. 21. ve 32. maddeleri gereğince, partimiz adına sandık çevresinde bulunmaya ve oy verme işlemlerini yakından izleyebilir.
- 298 Sayılı Yasanın 100'üncü maddesi ile 202 Sayılı Genelgenin 44'üncü maddesi gereğince sayım dökümünü izleyebilir.
- 298 Sayılı Yasanın 106 ve 108.maddesi ile 202 Sayılı YSK Genelgesinin 45. maddesi uyarınca sandık ve seçmen kurulu tarafından hazırlanan tutanakların birer örneğini alabilir.
- Seçim mevzuatına aykırı tüm iş ve işlemlerde 298/110 maddesi ve 202 Sayılı YSK Genelgesinin 46. maddesi gereğince partimiz adına şikayet ve itiraz hakkını kullanmaya yetkilidir.

MÜŞAHİTLERİMİZ BU HAKLARININ BİLİNCİNDE OLMALI ve SANDIK KURULLARININ MEVZUATA AYKIRI HER İŞ VE İŞLEMLER İLE İLGİLİ ŞİKAYET VE İTİRAZ HAKKINI HEMEN KULLANMALIDIR.

SEÇİMİN AŞAMALARI

- Seçimde üç aşama vardır. Bunlar:
  - Oy Verme Öncesi,
  - Oy Verme Anında,
  - Oy Verme Sonrasıyapılması gereken iş ve işlemler.

Şimdi hep birlikte bu süreçlerde nelere dikkat etmemiz gerektiğini inceleyelim.

HDP

Birinci Aşama

OY VERME ÖNCESİ

HDP

Oy verme gününde sandık kurulunun toplanma zamanı ve hemen yapacağı işler

- Sandık kurulu başkan ve üyeleri, oy verme günü oy verme saatinden en az bir saat önce sandık başında toplanır. **BİZLERDE SANDIK KURULU İLE BİRLİKTE OY VERME İŞLEMLERİNDEN EN AZ BİR SAAT ÖNCE SANDIK BAŞINDA OLALIM.**
- Başkan, tutanakla teslim almış olduğu torbayı kurula gösterdikten sonra açarak içerisinde bulunan sandık kurulu mührü ile "TERCİH" veya "EVET" mühürlerini masanın üzerine koyar. Bundan sonra seçim sandığının boş olduğunu orada bulunan sandık kurulu üyeleriyle müşahitler önünde tespit ederek sandığın kapağını kapatır ve kapağı mühür bozulmadan açılmayacak şekilde sandık kurulu mührü ile mühürler.
- Yüksek Seçim Kurulunca numaralanıp mühürlenerek paketlenmiş birleşik oy pusulası paketini açıp, tümünü sayar; birleşik oy pusulalarının her birinin arkasını sandık kurulu mührü ile mühürler ve birleşik oy pusulalarının sayısı ile her birinin arkasının sandık kurulu mührüyle mühürlenmiş olduğunu tutanak defterine geçirir.
- Sandık kurulu ilçe seçim kurulundan teslim alınan filigranlı kâğıttan üretilmiş ve ön yüzünün sol üst köşesinde Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu amblemi ve yurt dışı ilçe seçim kurulu başkanlığı mührünü taşıyan sarı renkte bastırılmış olan oy zarflarını sayar, her zarfın üzerine sandık kurulu mührünü basar ve zarfların sayısı ile her birinin ön yüzünün sandık kurulu mührüyle mühürlenmiş olduğunu tutanak defterine geçirir.
- Sandık kurulu, yaptığı sayımların sonucunu ve yaptığı tüm işlemleri bu Genelge gereğince tutanak defterine geçirip imzalar (298/77).

HDP

Başkan veya üyelerden bir kısmının göreve gelmemesi (Çoğunluğun sağlanamaması)

- Sandık başında, oy verme başlamadan önce veya oy verme sırasında, sandık kurulu üyelerinden biri veya birkaçı görevini yapmazsa, yerine yedek üyelerden biri getirilir. Şayet, bu dahi mümkün olmaz ve kurul üyeleri sayısı ikiden aşağı düşerse bu konu tutanağa geçirilir ve eksiklikler, o ilçe seçim kurulunca belirlenen bina, yapı ve benzeri yerlerde seçme yeterliliğine sahip, okur-yazar olanlar arasından başkanın seçeceği kimselerle tamamlanır (298/73).
- **BU NEDENLE SANDIK KURULU ÜYELİKLERİNDE EKSİKLİK OLMASI HALİNDE HEMEN GÖREVE TALİP OLMALI VE SANDIK KURULU ÜYESİ OLMAK İSTEDİĞİMİZİ BEYAN ETMELİYİZ.**
- Göreve gelmeyen veya bırakıp giden başkan yahut üyenin yerine görevlendirilen kişi, önceki başkan veya üye daha sonra gelse dahi görevini sürdürür.

Sandığın ve Kapalı Oy Kabinin Konulacağı Yer

- Sandığın konulacağı yer sandık kurulunca kararlaştırılır.
- Sandığın konulduğu yer, oy verme süresince **değiştirilemez.**
- Cep telefonu, fotoğraf veya film makinesi gibi görüntü kaydedici veya haberleşme sağlayıcı cihazlarla oy verme yerine girilmesinin yasak olduğunu ve cezasının bulunduğunu, belirten levhalar (Örnek: 20) sandık çevresinde herkesin görebileceği yerlere asılır (298/92).
- Kapalı oy verme yeri, iğerisi dışarıdan görülemeyecek ve oy veren kişinin birleşik oy pusulasını inceleyip tercihini kullandıktan sonra zarfın içine koyabileceği şekil ve nitelikte olmalıdır.

Sandık Çevresi ve Sandık Çevresinde Bulunabilecekler

- Sandık çevresi, oy sandığının konulduğu ve sandık kurulunun görev yaptığı oda, bölüm veya bu amaçla oluşturulan yerdir. (298/81).
- Sandık çevresinde, **sandık kurulu başkan ve üyeleri, adaylar, milletvekilleri, o sandık bölgesinde kayıtlı seçmenler ve o sandıkta görevli müşahitler ile bina sorumluları ve çağrı veya ihbar üzerine gelen görevli kolluk güçleri veya özel güvenlik görevlilerinden** başka kimse bulunamaz.
- Adayların ve siyasi partilerin İlçe Seçim Kuruluna bildirdikleri itiraza yetkili kişiler ile temsilciler, İlçe Seçim Kurulunca önceden kendilerine verilen belge ile sandık çevresinde bulunabilirler.
- Medya mensuplarının; sandık çevresinde, sandık başı işlemlerine engel olmamak şartıyla, haber amacıyla görüntü almaları ve bilgi elde etmeleri serbesttir (298/82-2).
- SEÇİMİN GÜVENLİĞİNİ SAĞLAMAKLA GÖREVLİ KOLLUK GÜÇLERİ VE ÖZEL GÜVENLİK GÖREVLİLERİ DIŞINDA RESMÎ ÜNİFORMA VE SİLAH TAŞIYANLAR SANDIĞIN KONULDUĞU BİNA, YAPI VE BUNLARIN MÜŞTEMİLATINA GİREMEZLER.

Sandık Kurulları Nasıl Karar Alır?

- Kurulun yürüttüğü iş ve işlemler üzerinde anlaşma olmadığı takdirde, kurulu oluşturan üyelerin yarısından bir fazlasının görüşüne göre karar alınır veya işlem yapılır. Oyların eşitliği halinde başkanın katıldığı tarafın görüşü üstün tutulur.
- Sandık kurulu tarafından verilen kararlar veya yapılan işlemler matbu tutanak defterine geçirilerek altları başkan ve üyeler tarafından imzalanır.
- Kanuna göre başkan tarafından yapılması gereken işler ve özel olarak sandık başında yapılacak işler (açıklamalar ve uyarmlar) üyeler tarafından da yapılabilir.

HDP

Sandık Çevresinde Düzenin Sağlanması ve Yasaklar

- Sandık çevresinde alınacak tedbirler, o sandık çevresinde bulunma hakkına sahip kimselerin seçim iş ve işlemlerini takip etmelerini engelleyecek mahiyette olamaz **(298/82-1)**. **BU NEDENLE HERHANGİ BİR ŞİDDET, CEBİR OLAYINA KARIŞMADIĞINIZ SÜREC KİMSENİN SİZLERİ SANDIK ÇEVRESİNDEN UZAKLAŞTIRMASINA İZİN VERMEYİNİZ. ÖNCELİKLİ OLARAK YASAYI HATIRLATINIZ. BUNA RAĞMEN UZAKLAŞTIRILMAK İSTERSENİZ CEP TELEFONUNUZA DURUMU VİDEO KAYDI YAPINIZ ve DURUMU HIZLA YURT DIŞI İLÇE SEÇİM KURULUNA İTİRAZ YOLUYLA BİLDİRİLMESİNİ SAĞLAYINIZ.**
- Seçmenin oyunu tam bir serbestlikle ve gizli şekilde kullanmasına veya sandık kurulunun görevini yapmasına engel olmaya kalkışanlar ile oy verme, zarfların sayımı ve dökümü veya tutanaklara geçirilmesi gibi tüm sandık başı iş ve işlemlerinin düzenini bozmaya kalkışanları başkan uyarır. Bu uyarının gereğini yerine getirmeyen kimse, özel güvenlik görevlisi çağrılarak sandık çevresinden uzaklaştırılır (298/82-3).
- Sandık çevresinde cebir, şiddet veya tehdit kullanarak sandık başı düzenini bozmaya kalkışanlar, sandık kurulu başkanı veya üyelerinden biri tarafından, yapılan çağrı ya da seçmenlerin ihbarı üzerine gelen özel güvenlik görevlilerince derhal sandık çevresinden uzaklaştırılır ve gerekli yasal işlem yapılır. Seçmenlerce ihbar o yerdeki özel güvenlik görevlilerine şahsen yapılır. CEBİR, ŞİDDET ve TEHDİT olmadığı sürece kimsenin bu hakkı suiistimal etmesine ve sizleri sandık başından uzaklaştırmasına izin vermeyiniz.

HDP

Sandık Çevresinde Düzenin Sağlanması ve Yasaklar

- Çağrı üzerine sandık başına gelen özel güvenlik görevlileri, başkanın talebine veya kurulun kararına uymak zorunda olup, çağrı veya ihbar sebebi ortadan kalkınca sandık çevresinden ayrılır. (298/82-7)
- Sandığın konulduğu bina, yapı ve bunların müstemilatında hiç kimse, başkalarının görebileceği şekilde bir siyasi parti veya adaya ait rozet, amblem veya benzeri işaretler ya da propaganda amaçlı yayınlar taşıyamaz; yazılı, sözlü veya görüntülü propaganda yapamaz. Bu fıkra hükümlerine uymayan kişiler özel güvenlik görevlileri tarafından uzaklaştırılır. **BÖYLESİ BİR DURUMLA KARŞILAŞTIĞIMIZDA İLGİLİ KİŞİLERİN SANDIĞIN KONULDUĞU BİNADAN İVEDİLİKLE UZAKLAŞTIRILMASINI TALEP EDELİM.**

HDP

ikinci Aşama

OY VERME ANINDA

HDP

Oy Verme Yeterliliğinin Tespiti

- Yurtdışı seçmen kütüğüne kayıtlı her Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı herhangi bir ülkede bulunan oy verme merkezlerinde veya gümrük kapılarında oy verme hakkına sahiptir.
- Oy verme gününe kadar, haklarında seçme yeterliliğini kaybettiğine dair yetkili mercilerden resmî belge gelmiş bulunan seçmenlere oy kullandırılmaz.

HDP

Oy verme süresi

- Oy verme süresi; oy verme günü yerel saat ile 09.00'dan 21.00'a kadar geçecek zaman dilimidir.
- Oy vermenin bitiş saati geldiği halde sandık başında oylarını vermek üzere bekleyen seçmenler varsa, sandık kurulu başkanı bunları saydıktan ve kimliklerini aldıktan sonra sıra ile oylarını kullanmalarına izin verir.
- Oy vermenin bitiş saatinden sonra gelen seçmen oy kullanamaz. Saat 21.00 itibariyle sandık başında oylarını vermek için bekleyen seçmenlerin saat 23.55'den önce oy kullanmaları sağlanır (298/89, 96).

HDP

Oy Verme Düzeni

- Sandık başında seçmene, vereceği oy hakkında hiç kimse müdahale, telkin veya tavsiyede bulunamaz. Bu tür durumlarla karşılaşıldığında derhal sandık kuruluna şikayette bulunarak söz konusu kişinin sandık çevresinden uzaklaştırılmasını talep edelim.
- Hiçbir seçmen oyunu kullandıktan sonra sandık başında kalamaz (298/88).
- Gebeler, hastalar ve engelliler, bekletilmeden oylarını verirler. Yaşlıların da bekletilmeden oy kullanmalarına izin verilebilir. Bu seçmenlere yardım eden seçmenin de öncelikle oy kullanmasına izin verilebilir (298/90).

HDP

Oy Verme İşlemi

- Seçmen oy vermek için geldiğinde sandık kurulu başkanı;
  - a. Seçmenin, Türkiye Cumhuriyeti kimlik kartı, geçici kimlik belgesi, nüfus cüzdanı, resmî dairelerce verilen soğuk damgalı kimlik kartı, pasaport, evlenme cüzdanı, askerlik belgesi, sürücü belgesi, hâkim ve savcılar ile yüksek yargı organı mensuplarına verilen mesleki kimlik kartı, avukat, noter ve askerî kimlik kartı gibi kimliğini tereddütsüz ortaya koyan resimli, resmî nitelikteki belgelerden biri ile kimliğini tespit eder. Bu belgelerde Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası yer almıyorsa temsilcilikçe verilmiş seçmeni tanıtacak nitelikte Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasını taşıyan nüfus kayıt örneğinin ibrazı gereklidir. Bu şekilde kimliğini ispata yarayan belge ibraz edemeyen seçmene oy kullandırmaz.
  - b. Komisyon başkanınca temin edilen bilgisayar ile SEÇSİS'te SEC_005_B "Yurt Dışı Seçmen Sorgulama ve Oy Kullandı Bilgi Girişi" ekranı üzerinden kişinin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası girilerek seçmen kütüğüne kayıtlı olup olmadığını, kayıtlı ise oy kullanıp kullanmadığını sorgular. **BU İŞLEMİ DİKKATLE TAKİP ETMELİYİZ. ŞÜPHELENDİĞİMİZ DURUMLARDA MUTLAKA EKRANI KONTROL ETME TALEBİNDE BULUNALIM.**
  - c. Seçmen kütüğünde kaydı bulunmayan veya "Oy Kullandı" bilgisi işaretli bulunan vatandaşlara oy kullandırılmaz.
  - d. Seçmen, seçmen kütüğüne kayıtlı ve "Oy Kullandı" bilgisi işaretli değilse Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, adı, soyadı, baba adı, doğum tarihine ilişkin bilgileri Örnek: 500 sayılı "Sandık Seçmen Listesi"ne yazdırır.

HDP

Oy Verme İşlemi

- Ayrıca; Kanuna uygun biçimde hazırlanmış İlçe Seçim Kurulu ve sandık kurulu mührünü taşıyan oy zarfını,
  - a) Başkan, kanuna uygun biçimde hazırlanmış ve mühürlenmiş oy zarfı ile birleşik oy pusulasını, hiçbir tarafında herhangi bir işaret bulunmadığını ve arkasının sandık kurulu mührü ile mühürlü olduğunu, kurul üyelerine, müşahitlere ve seçmene gösterdikten sonra “TERCİH” veya “EVET” mührünü seçmene vererek kapalı oy verme yerini gösterir.

HDP

Oy Verme İşlemi

- Başkan tarafından seçmene kapalı oy verme yerine girmeden önce:
  - b) Birleşik oy pusulalarında tercih ettiği cumhurbaşkanı adayı, siyasi parti veya ittifak için ayrılan bölümden dışarı taşırmamak suretiyle “TERCİH” veya “EVET” mührünü basması, “TERCİH” veya “EVET” mührü dışında herhangi bir yerine imza atmaması veya işaret koymaması, aksi halde oyunun geçersiz sayılacağı, birleşik oy pusulalarını düzgün bir şekilde katlayıp zarfa koyması ve yapıştırması gerektiği,
  - c) Seçmenin; cep telefonu, fotoğraf veya film makinesi gibi görüntü kaydedici veya haberleşme sağlayıcı cihazlarla kapalı oy verme yerine girmesinin yasak olduğu ve cezasının bulunduğu, bu tür cihazlar varsa oy verme işlemi bittikten sonra iade edilmek üzere bırakılması gerektiği (298/92),
  - d) Birleşik oy pusulalarından başka, zarfa hiçbir şey koymaması, aksi halde kullandığı oyun geçersiz olacağı,
  - e) Zarf içine birleşik oy pusulasından başka hiçbir şey koymamasını,
  - f) Birleşik oy pusulasının herhangi bir yerine başkaca bir işaret koyması halinde oyunun geçersiz olacağını

hatırlatır ve kapalı oy verme yerine girmesini söyler. Cumhurbaşkanı ve milletvekili oy pusulalarını aynı zarfa koyarak ve zarfı kapatarak oy sandığına atmak suretiyle oyunu kullanan seçmene, çizelgede isminin bulunduğu yer imza cetveli kullanılarak imzalatıldıktan, “TERCİH” mührü teslim alınıp seçmenin kimliği kendisine iade edildikten sonra oy verme işleminin tamamlanmasını sağlar (298/94/C).

Oy Verme İşlemi

- Sandık Başkanı Seçmene;
    - a) Birleşik oy pusulası verildikten sonra hata veya başka bir neden ileri sürülerek yeni bir birleşik oy pusulası verilemeyeceği,
    - b) Cep telefonu, fotoğraf veya film makinesi gibi görüntü kaydedici veya haberleşme sağlayıcı cihazlarla kapalı oy verme yerine girmesinin yasak olduğu ve cezasının bulunduğu,
    - c) Bu tür cihazlar varsa oy verme işlemi bittikten sonra iade edilmek üzere bırakması gerektiği de
- hatırlatılır (298/92).

HDP

Engellilerin Oy Kullanması

- Görme engelliler, felçliler, elleri eksik olanlar veya bu gibi bedeni engelleri açıkça belli olanlar o seçim çevresi seçmeni olan ve o sırada sandık çevresinde bulunan akrabalarından birinin, akrabası yoksa diğer herhangi bir seçmenin yardımı ile oylarını kullanabilirler. Bir seçmen birden fazla engelliye yardım edemez (298/93-2).
- Sandık kurulu başkan veya üyeleri, engelli seçmenlere yardım etmek amacıyla oy verme kabinine giremez, oy kullanma sırasında yardım edemez.

HDP

Okuma - Yazma Bilmeyen Seçmenlerin Oy Kullanmaları

- Okuma - yazma bilmeyen seçmen, sorduğu ve istediği takdirde sandık kurulu başkanı, sadece birleşik oy pusulaları üzerinde bulunan cumhurbaşkanı adayı, siyasi parti ve ittifakların işaretlerinden hangisinin hangi aday veya partiye ait olduğunu ve tercih ettiği cumhurbaşkanı adayı, siyasi parti ve ittifakların diğer bölüme taşırmamak suretiyle "TERCİH" veya "EVET" mührünü basması ve birleşik oy pusulalarını katlayıp sarı renkli zarfa koyarak ağzını yapıştırması gerektiğini anlatır.
- Okuma - yazma bilmeyen seçmenlere oy verme sırasında yardım etmek amacıyla oy verme yerine kendisinden başka kimse giremez ve oy kullanma sırasında yardım edemez.

HDP

Sandık Kurulu Üyelerinin Oy Kullanması

- Temsilciliklerimizde veya ihtiyaç duyulması halinde diğer yerlerde kurulacak oy sandıklarında görevli sandık kurulu başkan ve üyeleri, yurt dışı seçmen kütüğünde kayıtlı olmak koşulu ile görevli oldukları sandıkta diğer seçmenler ile aynı şekilde oy kullanabilirler.

HDP

Üçüncü Aşama

OY VERME SONRASI

HDP

Sayım ve Döküm Başlamadan Önce Yapılacak İşler

- Oy verme işlemi bitince, sandık kurulu başkanı bunu yüksek sesle ilân eder ve oy vermenin bittiği saat tutanak defterine geçirilir.
- Oy sandıkları yerel saat ile 21.00'dan önce açılmaz (298/96).

HDP

Zarf Sayım ve Dökümünün Açık Olması

- Zarf sayım ve dökümü açık olarak yapılır.
- Seçim çevresinde bulunmaya hakkı olan ve oy verme yerinde bulunanlar sayım ve dökümü izleyebilirler.
- MÜŞAHİTLER ve İTİRAZA YETKİLİ PARTİLİ GÖREVLİLERİMİZ ZARF SAYIM VE DÖKÜMÜNÜ İZLEYEBİLİR.

HDP

Masa Üzerindeki Eşyaların Kaldırılması, Oy Verenlerin Sayısının Denetlenmesi Ve Tutanağa Geçirilerek İlânı

- Masa üzerinde, sandıktan başka ne varsa kaldırılır. Bundan sonra oy kullananları belirten imzalı sandık seçmen listesinde yazılı seçmenlerin toplamı tespit edilerek; Örnek: 502 sayılı " Yurt Dışı Temsilciliklerde Sandık Kurullarınca Düzenlenecek Zarf Sayım Tutanağı"na geçirilir ve sonuçları yüksek sesle ilân edilir (298/96).

HDP

Kullanılmayan Birleşik Oy Pusulaları ve Zarflar

- Oy zarflarından ve birleşik oy pusulalarından kullanılmayanlar sayılır ve oylarını veren seçmen sayısına eklenerek sandık kuruluna teslim edilmiş bulunan birleşik oy pusulası veya zarf miktarı toplamına uygun olup olmadığı tespit edilir.
- Kullanılmayan birleşik oy pusulaları veya zarflar üzerlerine sayıları yazılarak ayrı ayrı bağlanıp mühürlenir.
- Kullanılmayan zarf ve birleşik oy pusulası sayıları Örnek: 502 sayılı Yurt Dışı Temsilciliklerde Sandık Kurullarınca Düzenlenecek Zarf Sayım Tutanağına yazılır.
- Oy verme günü birden fazla belirlenen yerlerde sandık kurulları, kullanılmayan birleşik oy pusulaları ve zarfları tutanağına geçirdikten sonra kullanılmayan oy pusulaları, zarflar ve sandık kurulu mühürleri ile diğer oy kullanma araç ve gereçlerini komisyona Örnek: 503 sayılı Sandık Kurulunca Komisyona Teslim Edilecek Malzemeyi Gösterir Tutanakla teslim eder.

Kullanılmayan Birleşik Oy Pusulaları ve Zarflar

- Bu teslim sırasında kullanılmayan birleşik oy pusulaları ve oy zarflarının adetleri tespit edilir.
- Oy verme süresinin son günü kullanılmayarak artan zarflar ile oy pusulaları üzerlerine sayıları yazılarak ayrı ayrı bağlanıp mühürlenir ve torbanın alt kısmına konularak, bir boğum oluşturacak şekilde bağlanır. Bir sonraki gün oy verme devam edecek ise artan zarflar ve oy pusulaları ile mühürler kesinlikle bu torbaya konulmaz.
- Bu işlemler bitirildikten sonra torbanın sandıktan çıkacak zarfların konulacağı kısmının boş olduğu hazır bulunanlara da gösterilmek suretiyle tespit ve ilân olunur. Bütün bu işlemler tutanağa geçirilir (298/97).

Sandığın Açılması, Zarfların Sayımı ve Oy Kullanan Seçmen Sayısına Uygunluğunun Tespiti

- Kullanılmayan oy pusulaları ve zarflara ilişkin işlemler tamamlandıktan sonra oy sandığı oy verme yerinde bulunanların gözü önünde sandık kurulu başkanı tarafından açılarak sandıktan çıkan zarflar, sandık kurulu başkanı tarafından yüksek sesle iki defa sayılır. İki sayım arasında fark olursa, üçüncü sayım yapılarak sonucuna göre işlem yapılır ve kullanılan toplam zarf sayısı tespit edilir
- Oy sandığından çıkan zarf sayısı oy verenlerin sayısı ile karşılaştırılır. Bu zarfların sayısı oy veren seçmen sayısına eşit ise bu uygunluk tespit edilerek Örnek: 502 sayılı yurt dışı temsilciliklerde sandık kurullarınca düzenlenecek zarf sayım tutanağına geçirilir. Oy kullananların sayısı oy zarflarının sayısına eşit olmadığı takdirde bu husus nedeni de açıklanarak aynı tutanağa yazılır.
- OY PUSULARINI AÇMA ve SAYMA YETKİSİ ANKARA'DAKİ YURT DIŞI İLÇE SEÇİM KURULUNA AİT OLDUĞUNDAN KESİNLİKLE ZARFLAR AÇILMAZ VE OY SAYIMI YAPILMAZ.
- Sandıklar, seçime ait zarf sayımı bitinceye kadar oy verme yerinden çıkarılamaz (298/98).
- Sandık kurulu başkanı ile ad çekmeyle belirlenen bir kurul üyesi tarafından, oy zarfları ve tutanakları içeren sandık numarası yazılı ağız mühürlü oy torbası **Örnek: 503 sayılı "Sandık Kurulunca Komisyona Teslim Edilecek Malzemeyi Gösterir Tutanak"** düzenlenerek en kısa sürede Komisyona teslim edilir.

Sandığın Açılması, Zarfların Sayımı ve Oy Kullanan Seçmen Sayısına Uygunluğunun Tespiti

- Sandık kurullarınca, birden fazla oy verme günü tespit edilen temsilciliklerde, her oy verme günü sonunda belirtilen usuller çerçevesinde sandıklar açılır ve zarfların sayımı ile torbalama işlemi yapılır. Komisyona teslim edilecek oy zarflarını ve tutanak örneklerini içeren torbaların üzerine sandık kurulu numarası da yazılır.
- Oy verme süresi sonunda sandık kurulu, kullanılmayan birleşik oy pusulaları ve zarfları tutanağa geçirdikten sonra İlçe Seçim Kurulunca belirtilecek diğer araç ve gereçlerle birlikte Örnek: 503 sayılı tutanakla komisyona teslim eder. Bu teslim sırasında kullanılmayan birleşik oy pusulaları ve oy zarflarının adetleri kesinlikle doğru tespit edilir. Ertesi gün, komisyona teslim edilen birleşik oy pusulaları ve zarflar öncelikle kullanılır, bunlar bitmeden yeni paketler açılmaz.
- Günlük oy verme süresi içinde oy sandığının dolması halinde, dolu sandık oy verme yerinde seçmenlerin görebileceği bir şekilde muhafaza edilir ve oy verme işlemlerine yeni seçim sandığının boş olduğu, orada bulunan sandık kurulu üyeleriyle müşahitler önünde tespit edilerek sandığın kapağını kapatmak ve kapağı mühür bozulmadan açılmayacak şekilde sandık kurulu mührü ile mühürlemek suretiyle ikinci sandık ile devam edilir.

HDP

Temsilciliklerde Oyları Saklamak ve İlçe Seçim Kuruluna Ulaştırmakla Görevli Sandık Kurullarının (Komisyonun) Oluşumu ve Görevleri

- Her temsilcilikte oyları saklamak ve ağız mühürlü oy torbalarını Yüksek Seçim Kurulu tarafından belirlenen yöntemlerle İlçe Seçim Kuruluna ulaştırmakla görevli olmak üzere; o yer misyon şefi veya en kıdemlisinin başkanlığında, o temsilcilikte görevli bir kamu görevlisi üye ve son milletvekili genel seçiminde Türkiye genelinde en çok oy alan üç siyasi partinin bildirdikleri isimlerden bir komisyon oluşturulur.
- Oy verme günü bir günden fazla olan temsilciliklerde kurulacak olan Komisyonun siyasi partili asıl ve yedek üyelerinin birden fazla bildirilebilmeleri ve bunların dönüşümlü olarak görev yapabilmeleri mümkündür.
- Zaruret halinde Dışışleri Bakanlığının teklifi üzerine Komisyonun kamu görevlisi üyesinde değişiklik yapılabilir.
- Yüksek Seçim Kurulu ile İlçe Seçim Kurulu tarafından temsilciliklere gönderilecek her türlü seçim malzemesini, oy zarfını ve birleşik oy pusulalarını belirlenen takvim ve usul uyarınca teslim almak ve sandık kurullarına verilmek üzere temsilciliğin önceden belirlenen uygun bir yerinde muhafazasını sağlamak komisyon başkanının görevidir.
- Komisyon sandık kurullarının sağlıklı bir şekilde çalışması için bütün eksiklikleri giderir.

Torbaların Korunması, Tutanakların Saklanması

- Komisyon başkanı, sandık kurulu başkanlarının getirecekleri oy torbalarını teslim almak üzere bir yetkili bulundurmak zorundadır.
- Bu oy torbaları, temsilciliklerde komisyonun izni olmadan girilip çıkılamayan, kapısında en az üç farklı kilidi olan (asma kilit olabilir) ve anahtarlardan biri komisyon başkanı ve diğerleri ad çekme suretiyle belirlenecek siyasi partili üyelere bulunan, güvenli bir yerde muhafaza edilir. Ad çekmede ismi çıkmayan siyasi partili üyenin talepte bulunması ve kilidin talepte bulunan siyasi parti üyesi tarafından temin edilmesi halinde kilit sayısı dörde çıkarılabilir.
- Bu yerlerin dış güvenliğinin sağlanması bakımından yerel makamlarla işbirliği yapılarak gerekli önlemler alınır.
- Komisyon başkan ve üyeleri, oy verme günü oy verme süresi bitiminde, o güne ait oy torbalarının muhafaza edileceği yerde hazır bulunmak zorundadır.
- Torbalarla birlikte teslim alınan tutanak örnekleri komisyon başkanı tarafından ayrı bir dosyaya konularak onun sorumluluğunda kilitli bir yerde muhafaza edilir.

ŞİKAYET ve İTİRAZ

HDP

Şikâyet ve İtiraz

- Sandık kurulu başkanlarının veya bu kurulların yaptıkları işlemlere veya aldıkları tedbirlere ve bunlara benzer sair işlemlerine veya herhangi bir kimsenin, 298 sayılı Kanun'un koyduğu yasaklara aykırı hareketlerine karşı, bu işlem veya tedbirlerin veya sair (diğer) işlemlerinin düzeltilmesi veya bu Kanun'un koyduğu yasaklara uymayanların bu hareketlerinin önlenmesi için sandık kurullarına başvurulabilir. Bu şekildeki başvuruya şikâyet denilir.
- Sandık kurullarınca verilmiş herhangi bir kararın 298 sayılı Kanuna aykırı olması nedeniyle kaldırılması veya bu Kanuna uygun hale getirilmesi için ilçe seçim kurullarına başvurulabilir. Bu başvuruya da itiraz denilir (298/110, 116, 119).

HDP

Şikâyete Yetkili Kimseler

- Seçme yeterliliğine sahip seçmenler
- Siyasi partiler veya bunların tüzüklerine göre kuruluş kademelerinin (il ve ilçe kuruluşlarının) başkanları veya vekilleri,
- Siyasi partiler ve bağımsız adayların müşahitleri,
- Adaylar ile milletvekilleri (298/110, 116),
- Cumhurbaşkanı adayları veya yetkilendirdiği kişiler.

HDP

Şikâyetin Şekli

- Şikâyet dilekçe veya sözle yapılabilir. Sözlü şikâyetler gerekçesiyle birlikte bir tutanağa yazılır. Bu tutanak adı, soyadı ve adresi de yazılarak şikâyetçiye imza ettirilir 298/110, 116). ŞİKÂYETLERİMİZ SANDIK KURULU TARAFINDAN KABUL EDİLİP DERHAL GEREĞİ YERİNE GETİRİLMEZ İSE ŞİKÂYETİMİZİ GEREKÇELERİ İLE BİRLİKTE MUTLAKA TUTANAĞA GEÇİRİLMESİNİ SAĞLAYALIM. KARARIN İMZALI ve MÜHÜRLÜ BİR ÖRNEĞİNİ ALALIM. HEMEN YURT DIŞI İLÇE SEÇİM KURULUNA İTİRAZ EDİLMESİNİ SAĞLAYALIM.

HDP

Œikâyetin Süresi ve Süresinden Sonra Yapılacak Œikâyetin Reddi

- Œikâyet en geç, seçim sonuçlarını tespit eden tutanağın sandık kurulunca düzenlenmesine, diğery bir ifadeyle yazılıp imzalanması anına kadar sandık kuruluna ulaşmalıdır.
- Tutanak imzalandıktan sonra ve fakat sandık kurulu dağılmadan önce yapılan sözlü Œikâyetlerin veya verilen Œikâyet dilekçelerinin sürenin geçmiş olması sebebiyle reddine karar verilir (298/127).

HDP

Şikâyetin Süresi ve Süresinden Sonra Yapılacak Şikâyetin Reddi

- ŞİKÂYETLERİMİZ KABUL EDİLMEDİĞİ ZAMAN HEMEN İLÇE SEÇİM KURULUNA İTİRAZ HAKKIMIZI KULLANMALIYIZ.
- UNUTMAYALIM Kİ YASADA BELİRTİLEN USUL VE ESASLAR ÇERÇEVESİNDE VE SÜRESİ İÇERİSİNDE YAPILMAMIŞ ŞİKÂYET VE İTİRAZLAR DİKKATE ALINMAZ.
- KENDİ BAŞIMIZA TUTTUĞUMUZ TUTANAKLARIN, SEÇİM KURULLARI DIŞINDA ADLİ ve İDARİ MAKAMLARA YAPTIĞIMIZ ŞİKÂYET, İTİRAZ ve İHBARLARIN HİÇBİR KARŞILIĞI BULUNMAMAKTADIR.

HDP

Sandık Kurullarının Kararlarına İtiraz

- Bir Şikâyetin reddine ilişkin sandık kurulu kararları ile seçim sonuçlarını gösteren tutanakların sandık kurullarınca düzenlenmesi işlerine veya sandık kurullarının diğer kararlarına karşı itiraz olunabilir.
- Őikayete yetkili kişiler aynı zamanda itiraza da yetkili kişilerdir.
- İtirazlar, cumhurbaşkanı seçimi için sandık sonuç tutanağının düzenlenip başkan ve üyeler tarafından imzalanmasına kadar sözle veya yazıyla, sandık kurulları vasıtasıyla yapılabileceği gibi, oy verme gününden sonraki (**25 Haziran 2018 Pazartesi günü saat 17.00'ye**) kadar doğrudan ilçe seçim kurullarına yazılı olarak yapılabilir.
- İtirazlar, milletvekili seçimleri için sandık sonuç tutanağının düzenlenip başkan ve üyeler tarafından imzalanmasına kadar sözle veya yazıyla, sandık kurulları vasıtasıyla yapılabileceği gibi, oy verme gününden sonraki (26 Haziran 2018 Salı günü saat 15.00'e) kadar doğrudan ilçe seçim kurullarına yazılı olarak yapılabilir.

HDP

Sandık Kurullarının Kararlarına İtiraz

- Sandık başı iş ve işlemlerine karşı, ilçe seçim kuruluna itiraz edilebilmesi için, önce sandık kuruluna şikâyet veya itirazda bulunulmuş olması şart değildir
- İtiraz üzerine ilçe seçim kurulu başkanınca veya ilçe seçim kurulunca verilen karar ile sandık kurulunun bir işlemi veya tedbiri düzeltilirse veya sandık kurulunun kararı hükümsüz bırakılırsa, bu karar hemen sandık kuruluna bildirilir. Sandık kurulu bu karara uymak, başka bir ifadeyle kararı olduğu gibi yerine getirmek zorundadır (298/127).
- İtiraz üzerine kesin olmayarak verilen kararlar itiraz eden hazır ise sözle bildirilir. Sözlü bildirmede, kararın bildirildiği gün ve saat tutanağa geçirilerek kendisine imza ettirilir. İsterse kararın bir örneği de verilir. İtiraz eden hazır değilse, seçim kurullarının bulunduğu belde veya şehirde muayyen bir yer gösterilmiş olması halinde, karar bu yere asılmak suretiyle tebliğ olunur.

BİZ'LER KAZANACAĞIZ